

УДК 347.41

DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.1.23>

ЗМІНА НАЙМЕНУВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ: НАСЛІДКИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Круглик Валерій Володимирович,

аспірант

Інституту правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України

Ця стаття розглядає проблеми, пов'язані із зміною найменування юридичної особи, і проводить аналіз судової практики Верховного Суду. Основною метою Верховного Суду є забезпечення сталості та єдності судової практики з метою дотримання принципу юридичної визначеності, рівності та справедливості.

В статті розглядаються умови правонаступництва, особливу увагу приділяючи зміні назви юридичної особи. Зазначається, що така зміна не впливає на структуру цивільного правовідношення, і учасник залишається тим же, що не потребує створення (залучення) нового учасника для передачі йому прав та обов'язків. В тому числі, стаття розглядає правовий статус банків і доводить, що право вимоги за кредитним договором та строки виконання зобов'язань не залежать від наявності у кредитора ознак банку або фінансової установи. Додатково, стаття виокремлює нетипові помилки при застосуванні норм Цивільного кодексу України та досліджує їх причини. Це важливий аспект, який може вплинути на стабільність та послідовність судової практики, тому їх аналіз допоможе виправити та покращити роботу судів у майбутньому.

Ця стаття базується на дослідженні судових рішень апеляційних і Верховного суду, включаючи рішення Великої Палати Верховного Суду з питання правонаступництва юридичної особи при зміні її найменування. Аналіз судових рішень дозволяє визначити законність та обґрунтованість зміни найменування юридичної особи і визначити можливість оскарження таких ухвал учасниками справи. Такий підхід дозволяє зрозуміти практику судового захисту прав та інтересів учасників цивільних справ у випадках, пов'язаних із зміною найменування юридичної особи. Отже, на основі судових рішень проводиться аналіз та дослідження правонаступництва юридичної особи у контексті зміни її найменування, що дає можливість зрозуміти процес та можливі наслідки для учасників справи. Суд повинен аналізувати представлені сторонами документи на відповідність вимогам Цивільного кодексу України та визначити, чи відбулося правонаступництво у справі, оскільки це є основою для можливої відмови у задоволенні заяви про зміну найменування.

Ключові слова: юридична особа, найменування, зміна, правонаступництво, банк, кредитні зобов'язання.

Kruglyk Valerii. Change of name of legal entity: consequences and practical aspects

This article is devoted to the problematic issues that arise when changing the name of a legal entity and the analysis of the judicial practice of the Supreme Court, the task of which is to ensure the stability and unity of judicial practice in order to implement the principle of legal certainty, equality and justice.

It examines the conditions of legal succession, paying particular attention to changing the name of a legal entity. It is noted that such a change does not affect the structure of the civil legal relationship, and the participant remains the same, which does not require the creation (engagement) of a new participant in order to transfer rights and obligations to him. Among other things, the article examines the legal status of banks and proves that the right to claim under a credit agreement and the terms of fulfillment of obligations do not depend on the creditor having

the characteristics of a bank or financial institution. In addition, the article singles out atypical errors in the application of the norms of the Civil Code of Ukraine and examines their causes. This is an important aspect that can affect the stability and consistency of judicial practice, so their analysis will help correct and improve the work of courts in the future.

This article is based on the study of court decisions of the appellate and Supreme Court, including the decision of the Grand Chamber of the Supreme Court, on the issue of legal succession of a legal entity when its name is changed. Analysis of court decisions allows to determine the legality and justification of changing the name of a legal entity and to determine the possibility of appealing such decisions by the participants in the case. This approach makes it possible to understand the practice of judicial protection of the rights and interests of participants in civil cases in cases related to changing the name of a legal entity. Therefore, on the basis of court decisions, an analysis and research of legal succession of a legal entity in the context of changing its name is carried out, which makes it possible to understand the process and possible consequences for the participants in the case.

Key words: Legal entity, name, change, legal succession, bank, credit obligations.

Відповідно до статті другої Цивільного кодексу України учасниками цивільних відносин є фізичні особи та юридичні особи. Визначення поняття «юридичної особи» закріплено в Цивільному кодексі України. Зокрема, юридична особа – це організація, що утворена та зареєстрована відповідно до законодавства. Вона має цивільну правоздатність і здібність до дій, може виступати як позивач або відповідач у судовому процесі (стаття 80 ЦК України) [1].

Відповідно до ст. 90 ЦК України юридична особа повинна мати своє найменування, яке містить інформацію про її організаційно-правову форму та назву [1]. Найменування установи має містити інформацію про характер її діяльності. Юридична особа може мати крім повного найменування скорочене найменування. Найменування юридичної особи вказується в її установчих документах і вноситься до єдиного державного реєстру. Юридична особа не має права використовувати найменування іншої юридичної особи.

Згідно з п. 7 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр) – єдина державна інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання інформації про юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадські формування, що не мають статусу юридичної особи [2].

В Єдиному державному реєстрі містяться, зокрема, відомості про місцезнаходження та найменування юридичної особи (ч. 2 ст. 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань») [2].

Відповідно до ч. 1 ст. 11 названого Закону України відомості, що містяться в Єдиному державному реєстрі, є відкритими і загальнодоступними (крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків та паспортних даних) та у випадках, передбачених цим Законом, за їх надання стягується плата.

Правосуб'єктність юридичної особи, тобто здатність бути учасником відповідних цивільних правовідносин, виникає з моменту державної реєстрації останньої відповідно до закону (частина перша статті 80, частина четверта статті 91 ЦК України) та є універсальною (частина перша статті 91 ЦК України) і статутною, тобто визначається на підставі установчих документів та закону (частина друга статті 81, частина перша статті 87, частини перша та друга статті 92 ЦК України).

Спеціальна правосуб'єктність юридичних осіб (відповідно до частини третьої статті 91 Цивільного кодексу України) визначається для суб'єктів господарювання, які здійснюють окремі види діяльності, що потребують отримання спеціального дозволу (ліцензії) відповідно до вимог законодавства.

Одним із видів діяльності, що вимагає спеціальної правосуб'єктності юридичної особи, є банківська діяльність.

Законодавчо врегульовані умови та порядок створення, державної реєстрації,

ліцензування, а також реорганізації банків. Вимоги до статуту, формування статутного капіталу та інших фондів, а також регулювання функціонування банківських установ визначаються положеннями Закону України «Про банки і банківську діяльність». При цьому норми законодавства, що регулюють діяльність господарських товариств та кооперативів, поширюються на банки лише в тій частині, яка не суперечить спеціальному законодавству про банківську діяльність.

Юридичні особи, що здійснюють банківську діяльність, підлягають реєстрації в Національному банку України відповідно до порядку, встановленого законодавством України про банки і банківську діяльність (згідно з частиною третьою статті 6 Закону України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 року № 1576-XII) [3].

Правовий статус, порядок створення, діяльності, припинення та виділу акціонерних товариств, що функціонують на ринках фінансових послуг, регулюються спеціальним законодавством, яке визначає правила надання фінансових послуг і здійснення банківської діяльності. У випадку суперечностей між положеннями Закону про акціонерні товариства та нормами законів, що регулюють фінансову та банківську діяльність, пріоритет надається останнім. Це узгоджується з частиною шостою статті 1 Закону України «Про акціонерні товариства» від 27 липня 2022 року № 2465-IX [4].

Правовий статус, порядок створення, функціонування, реорганізації та ліквідації банків регулюється нормами Закону «Про банки та банківську діяльність» та Закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», відповідно до частини другої статті 6 Закону «Про банки та банківську діяльність» [5].

Кожна юридична особа повинна мати офіційне найменування, яке відображає її організаційно-правову форму та назву. Крім повного найменування, організація може використовувати скорочений варіант. Найменування юридичної особи обов'язково зазначається в установчих документах і вноситься до Єдиного державного реєстру (відповідно до частин першої та третьої статті 90 Цивільного

кодексу України). Ця вимога узгоджується з частиною першою статті 2 Закону про господарські товариства. Водночас, частина четверта статті 3 Закону «Про акціонерні товариства» уточнює, що повне найменування акціонерного товариства українською мовою повинно містити інформацію про організаційно-правову форму (акціонерне товариство), що узгоджується з частиною першою статті 15 Закону України «Про банки та банківську діяльність».

Використання слова «банк» у назві суб'єкта господарювання можливе виключно за умови реєстрації такої юридичної особи як банку в Національному банку України [5]. Відповідні винятки уточнені у частині третій статті 15 Закону України «Про банки та банківську діяльність», зокрема, це положення не поширюється на ПАТ «Український інноваційний банк». Окрім того, законодавство встановлює, що слово «банк» та похідні від нього дозволено використовувати у назві виключно юридичним особам, які офіційно зареєстровані НБУ як банк і мають відповідну банківську ліцензію.

Відповідно до частини першої статті 2 Закону про банки, визначаються такі ключові поняття:

Банк – це юридична особа, яка володіє виключним правом надавати банківські послуги на підставі банківської ліцензії, а також внесена до Державного реєстру банків (абзац четвертий);

Банківська діяльність охоплює залучення грошових коштів фізичних і юридичних осіб у вигляді вкладів, розміщення залучених коштів від імені банку на власних умовах і ризиках, а також відкриття та ведення банківських рахунків фізичних і юридичних осіб (абзац восьмий);

Державний реєстр банків – це офіційний реєстр, що ведеться Національним банком України і містить відомості про державну реєстрацію всіх банків (абзац чотирнадцятий) [5].

Розглянемо одну із ключових справ в якій судом досліджувалося питання правонаступництва у зв'язку із зміною найменування юридичною особою та стягнення заборгованості за кредитним договором.

Обставини судової справи полягали в наступному: Відповідно до умов Кре-

дитного договору № 01-12 від 23 лютого 2012 року, позивачем було надано відповідачу кредитні кошти в розмірі 50 000 000,00 грн. Факт видачі кредиту підтверджується платіжним дорученням № 988831 від 23 лютого 2012 року, в якому зазначено призначення платежу: «видача кредиту за кредитним договором № 01-12 від 23 лютого 2012 року», а також випискою з рахунку відповідача.

Рішенням загальних зборів акціонерів ПАТ «Укрінбанк» від 13 липня 2016 року було ухвалено зміну найменування товариства на ПАТ «Укрінком», що було належним чином внесено до державного реєстру. У межах цього ж рішення переглянуто види діяльності підприємства: зокрема, виключено вид діяльності, пов'язаний із комерційним банкінгом (КВЕД 64.19 – інші види грошового посередництва), натомість основним видом діяльності визначено надання в оренду та експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна (КВЕД 68.20).

Додатково, на підставі рішення позачергових загальних зборів акціонерів ПАТ «Укрінбанк», оформленого протоколом № 6 від 28 березня 2017 року, відбулася зміна найменування юридичної особи з ПАТ «Укрінбанк» на ПАТ «Українська інноваційна компанія» та затвердження нової редакції статуту.

26 липня 2017 року Господарський суд міста Києва частково задовольнив позов ПАТ «Українська інноваційна компанія», зобов'язавши ПрАТ «Оболонь» сплатити заборгованість за кредитом у розмірі 40 000 000 грн, заборгованість за процентами в розмірі 4 114 754,10 грн, пеню за кредитом у розмірі 8 795 757,16 грн, пеню за процентами в розмірі 1 087 824,68 грн, а також судовий збір у розмірі 239 957,25 грн. В іншій частині позовних вимог суд відмовив.

Однак постановою Київського апеляційного господарського суду від 27 листопада 2017 року апеляційні скарги ПрАТ «Оболонь» було задоволено, рішення Господарського суду міста Києва від 26 липня 2017 року у справі № 910/7828/17 скасовано, а в задоволенні позову відмовлено.

Касаційну скаргу ПАТ «Українська інноваційна компанія» на постанову Київського апеляційного господарського

суду від 27 листопада 2017 року у справі № 910/7828/17 залишено без задоволення [6].

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду, підтримуючи висновки апеляційної інстанції, зазначив, що матеріали справи не містять доказів, які б підтверджували правомірність переходу до позивача прав та обов'язків банківської установи (правонаступництва після ПАТ «Український інноваційний банк»). Суд підкреслив, що позивач не надав належних доказів такого правонаступництва. Зокрема, зміна назви установи шляхом заміни слова «банк» на «компанія» не може вважатися достатнім підтвердженням правонаступництва між банківською та небанківською установою, якою, на думку позивача, вона є на момент розгляду справи в суді.

Апеляційний суд обґрунтовано встановив, що Кредитний договір від 23 лютого 2012 року було укладено між публічним акціонерним товариством «Укрінбанк» як банківською установою та приватним акціонерним товариством «Оболонь».

Іншими словами, апеляційний суд, позицію якого підтримав Верховний Суд, дійшов висновку, що якщо надання кредиту є виключною прерогативою банку (або іншої фінансової установи), то право вимагати його повернення також належить виключно банку (або іншій фінансовій установі) [7].

Верховний Суд підтримав висновки апеляційного суду, зазначивши, що відсутні правочини щодо заміни кредитора в зобов'язанні між ПАТ «Український інноваційний банк» та ПАТ «Укрінком». Крім того, правонаступництво між цими юридичними особами не відбулося, оскільки передавальний акт або розподільчий баланс відсутні. Також не було виконання обов'язку боржника поручителем, заставодавцем чи третьою особою.

Отже, Верховний Суд, розглядаючи спір щодо стягнення заборгованості за кредитним договором, сформулював правову позицію щодо застосування статті 1054 Цивільного кодексу України. Вона ґрунтується на таких ключових аспектах:

– Втрата статусу банку або іншої фінансової установи кредитодавцем унеможливорює його право вимагати вико-

нання зобов'язань за укладеним кредитним договором.

– Зміна найменування юридичної особи та видів її діяльності змінює зміст цивільних правовідносин, у яких вона бере участь, що потребує правонаступництва для забезпечення правової визначеності.

Відповідно до статті 1054 Цивільного кодексу України за кредитним договором банк або інша фінансова установа (кредитодавець) зобов'язується надати грошові кошти (кредит) позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти [1].

Відповідно до статті 1 Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії», фінансова установа – юридична особа, метою створення якої є здійснення діяльності з надання фінансових послуг, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг на підставі відповідної ліцензії, виданої Регулятором. Не є фінансовими установами надавачі супровідних послуг, які одночасно не надають також фінансові послуги, а також інші особи, які отримали ліцензію на здійснення діяльності з надання фінансових послуг без набуття статусу фінансової установи [8].

Крім того, відповідно до статті 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність», банк визначається як юридична особа, що має виключне право надавати банківські послуги на підставі банківської ліцензії, а відомості про нього внесені до Державного реєстру банків [5].

Складність правового статусу кредитодавця як сторони кредитного договору зумовлена тим, що, згідно із статтею 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», банківська діяльність є видом господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню. Це означає, що юридична особа набуває право на здійснення як банківських, так і інших фінансових послуг виключно з моменту отримання відповідної ліцензії [9].

Отже, ліцензуванню підлягає виключно діяльність банку або іншої фінансової установи, що здійснює надання відповідних фінансових послуг. Перелік таких послуг визначений у статті 4 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулю-

вання ринків фінансових послуг», а також у статтях 47 та 49 Закону України «Про банки і банківську діяльність».

Отже, видача кредиту позичальнику відповідно до умов кредитного договору може здійснюватися виключно банком або іншою фінансовою установою – юридичною особою, що спеціалізується на цій діяльності. Водночас повернення кредиту у визначений договором термін не залежить від збереження кредитодавцем свого правового статусу.

Цікавою є також постанова Київського апеляційного господарського суду від 19 грудня 2017 року у справі № 910/8117/17, ухвалена за результатами розгляду апеляційної скарги ПрАТ «Оболонь» на рішення Господарського суду міста Києва від 12 жовтня 2017 року [10].

Апеляційний суд, розглядаючи аналогічну справу між тими ж сторонами щодо схожих кредитних правовідносин, встановив, що чинне законодавство України не передбачає припинення кредитного договору чи втрати кредитором права вимоги у зв'язку з відкликанням банківської ліцензії та виключенням банку з Державного реєстру банків. Крім того, зміна найменування юридичної особи не є її реорганізацією, а отже, у розумінні статті 510 Цивільного кодексу України, заміна кредитора у зобов'язаннях за кредитним договором № 10–11 від 18 листопада 2011 року не відбулася. Відсутність банківської ліцензії у ПАТ «Українська інноваційна компанія» на момент стягнення заборгованості не припиняє зобов'язальних правовідносин сторін, що виникли на основі кредитного договору. Водночас апеляційний суд звернув увагу, що у разі відступлення ПАТ «Український інноваційний банк» права вимоги за спірним договором іншій юридичній особі на підставі статті 512 Цивільного кодексу України, новий кредитор набув усі права та обов'язки первісного кредитора, а боржник залишався зобов'язаним виконати свої зобов'язання перед ним.

Таким чином, суд дійшов висновку, що ПАТ «Українська інноваційна компанія» має право на стягнення заборгованості з ПрАТ «Оболонь» навіть за відсутності банківської ліцензії. Адже така ліцензія необхідна для здійснення банківської

діяльності, зокрема видачі кредитів, а не для стягнення заборгованості за вже виданими кредитними коштами.

Проте, постановою **Об'єднаної палати Верховного Суду у складі суддів Касаційного господарського суду** від 03 серпня 2018 року касаційну скаргу Приватного акціонерного товариства «Оболонь» задоволено. Постанову Київського апеляційного господарського суду від 19.12.2017 і рішення Господарського суду м. Києва від 12.10.2017 у справі № 910/8117/17 скасовано. Ухвалено нове рішення, яким відмовлено у задоволенні позову ПАТ «Українська інноваційна компанія» до ПАТ «Оболонь» у повному обсязі.

Верховний суд зазначив, що Об'єднана палата Верховного Суду не вбачає підстав для відступлення від висновку Верховного Суду, наведеного у постанові від 14.02.2018 у справі № 910/7828/17, стосовно того, що виключення кредитною установою зі своєї назви слова «банк» та із переліку видів своєї діяльності банківської діяльності без дотримання процедури, передбаченої статтями 2, 16, 26, 28, 46, 78 Закону України «Про банки і банківську діяльність», не дає підстав вважати її правонаступником кредитної установи (банку) [11].

Таким чином можна зробити висновок, що зміна найменування юридичної особи шляхом виключення фінансовою установою із своєї назви слова «банк» та із переліку видів своєї діяльності банківської діяльності без дотримання процедури, яка передбачена спеціальним законодавством не дає підстав вважати її правонаступником фінансової установи (банку).

Відповідно до статті 90 Цивільного кодексу України, юридична особа повинна мати найменування, яке включає інформацію про її організаційно-правову форму та назву [1]. Вона також може містити відомості про мету діяльності, вид, спосіб утворення чи залежність юридичної особи, за умови дотримання обмежень, встановлених чинним законодавством України. Це свідчить про те, що найменування є обов'язковою характеристикою юридичної особи, яка забезпечує її участь у цивільному обороті від власного імені та слугує засобом індивідуалізації, що дозволяє відрізняти її від інших юридичних осіб.

Зміна назви юридичної особи має єдиний правовий наслідок – внесення відповідних змін до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань у порядку державної реєстрації.

Отже, така зміна не призводить до правонаступництва, оскільки відсутній правонаступник – новий суб'єкт цивільних правовідносин, якому мали б перейти права та обов'язки вибулої особи. Водночас залишається юридична незмінність правопередника, тобто учасника цивільних відносин, який продовжує свою діяльність без вибуття зі складу правовідносин.

Судові органи, розглядаючи справи, дотримуються правової позиції, згідно з якою зміна найменування юридичної особи не є її реорганізацією, якщо при цьому не відбувається зміни її організаційно-правової форми.

Зміна найменування юридичної особи не є її реорганізацією та не тягне за собою правонаступництва. Це підтверджується практикою Великої Палати Верховного Суду. Зокрема, у постанові від 10 грудня 2019 року у справі № 925/698/16 зазначено, що зміна назви юридичної особи без зміни її організаційно-правової форми не є реорганізацією, зокрема перетворенням, і не призводить до появи нового учасника цивільних відносин [12].

Крім того, у постанові від 16 жовтня 2024 року у справі № 913/266/20 Велика Палата Верховного Суду підкреслила, що зміна найменування є лише ідентифікатором для вирішення юридичної особи серед інших та не є реорганізацією. Реєстраційні дії щодо зміни найменування не змінюють правового статусу юридичної особи [13].

Таким чином, зміна найменування юридичної особи не впливає на її правосуб'єктність та не потребує заміни сторони у правовідносинах чи судових справах.

Отже, правонаступництво – це перехід прав та обов'язків учасника цивільних правовідносин до іншої особи, що може бути зумовлено як об'єктивними причинами (наприклад, смертю фізичної особи чи припиненням юридичної особи), так і суб'єктивною необхідністю зміни правовідносин (зокрема, відступленням права вимоги).

Статтею 104 Цивільного кодексу України передбачено, що у разі реорганізації юридичної особи її майно, права та обов'язки переходять до правонаступників [1].

Подібний механізм передбачений і у статті 512 цього Кодексу, яка регламентує підстави для заміни кредитора у зобов'язанні.

Правовим наслідком застосування норм, закріплених у статтях 104 і 512 Цивільного кодексу України, є перехід прав і обов'язків від вибулої сторони до нового учасника цивільних правовідносин. Це може відбуватися як у разі припинення первісного учасника правовідносин, так і внаслідок заміни сторони у зобов'язанні.

Крім того, акти цивільного законодавства України можуть передбачати й інші форми правонаступництва. Наприклад, відповідно до статті 1216 Цивільного кодексу України, правонаступництво настає у випадку смерті фізичної особи, що є підставою для спадкування її прав та обов'язків.

Відповідно до статті 52 Господарського процесуального кодексу України, у разі смерті або оголошення фізичної особи померлою, припинення юридичної особи шляхом реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення), заміни кредитора чи боржника в зобов'язанні, а також за інших випадків заміни особи у спірних правовідносинах, суд залучає правонаступника відповідного учасника справи на будь-якій стадії судового процесу. При цьому всі процесуальні дії, здійс-

нені до вступу у справу правонаступника, є обов'язковими для нього так само, як і для особи, яку він замінив [14].

Таким чином, застосування механізму правонаступництва до кредитних відносин у разі зміни найменування чи видів діяльності учасника є неправомірним, оскільки в такому випадку не відбувається зміни суб'єкта правовідносин, а лише коригуються його реквізити.

Висновки. У зв'язку із різноманітністю фінансово – господарських відносин існує низка суперечливих судових рішень у подібних справах щодо визначення кола осіб, які мають право на стягнення заборгованості за кредитним договором, а також щодо природи транслятивного правонаступництва в цивільному праві України. Така ситуація не сприяє формуванню сталої та єдиної судової практики.

Крім того, невизначеність статусу «правового висновку Верховного Суду України» щодо застосування норм права, викладеного у постановах Верховного Суду України, в контексті оновлених «правових висновків Верховного Суду» створює колізію в їх застосуванні, що також підриває правову визначеність судової системи.

Отже, подальші наукові дослідження у цьому напрямі мають бути зосереджені на пошуку та аналізі правових механізмів, які забезпечать єдність судової практики Верховного Суду та сприятимуть ефективному науковому супроводу діяльності вищого органу судової влади.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. №435-IV / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#n497> (дата звернення 15.02.2025).
2. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15 травня 2003 р. №755-IV / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення 15.02.2025).
3. Про господарські товариства» : Закон України від 19 вересня 1991 року №1576-XII / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text> (дата звернення 15.02.2025).
4. Про акціонерні товариства» : Закон України від 27 липня 2022 року №2465-IX / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#n1985>(дата звернення 15.02.2025).
5. Про Банки та банківську діяльність : Закон України від 07 грудня 2000 р. №2121-III / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#n133> (дата звернення 15.02.2025).
6. Постанова Верховного суду від 14 лютого 2018 року № 910/7828/17 / Єдиний державний реєстр судових рішень України URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72403249> (дата звернення: 15.02.2025).

7. Постанова Київського апеляційного господарського суду від 27 листопада 2017 року № 910/7828 / Єдиний державний реєстр судових рішень України. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/70677177> (дата звернення 15.02.2025).

8. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 14 грудня 2021 р. № 1953-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#n1134> (дата звернення 15.02.2025).

9. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02 березня 2015 р. № 222-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> (дата звернення 15.02.2025).

10. Постанова Київського апеляційного господарського суду від 19 грудня 2017 року № 910/8117/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/71243375> (дата звернення 15.02.2025).

11. Постанова Об'єднаної палати Верховного Суду від 03 серпня 2018 року № 910/8117/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75976268> (дата звернення 15.02.2025).

12. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 10 грудня 2019 року № 925/698/16. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86310757> (дата звернення 15.02.2025).

13. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 16 жовтня 2024 року № 913/266/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123873486> (дата звернення 15.02.2025).

14. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII; / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення 15.02.2025).